

תורת המעדנים

מבית מכון "מעדני אשר"

בענין: אוכלין שתחת המיטה

בפרשתן (י"ט י"ד) זאת התורה אדם כי ימות באהל.

מי שהניח אוכלין או תרופות תחת המיטה האם אסור לאכול אפילו בדיעבד?

קימ"ל יור"ד סימן קט"ז ס"ק ה', ומקורו מגמ' פסחים ק"ב אסור לאדם לאכול אוכלים שהיה מונחים תחת המיטה, משום דשורה עליהם רוח רעה.

ובתורת חיים ב"ב נ"ח ע"א וכן בשבועות ט"ו ע"ב כתב בטעם הדבר שאסור להניח מאכלים תחת המיטה: וז"ל לפי שהשינה אחד מס' במיתה, כמבואר בגמ' ברכות נ"ז ע"ב כיון דנשמתו יוצאת ולהכי רוח טומאה שריא על אדם בשעת שינה, וזה טעם נטילת ידים שחורית, וכשהוא מאהיל בשעת שינה על האוכלין, הרי הן כאילו באהל המת ושריא עלינן רוח טומאה.

ובספר דבר שמואל פסחים ק"ב ע"מ א' תמה על טעמו של התורת חיים: דלא מצאנו ששורה רוח רעה על האוכלין שנמצאים באהל המת, א"כ איך יכול להיות שתחת המיטה יותר חמור.

יש לחקור האם רק לכתחילה יש איסור להניח אוכלין תחת המיטה אבל אם הניח אין איסור או דילמא אף בדיעבד אסור לאכול

הנה בשו"ת שבות יעקב חלק ב' סימן ק"ה סבירא ליה דדין הנ"ל נאמר לכתחילה, אבל בדיעבד אינו נאסר.

ומביא ראיה: מהא דבגמ' הזהירו שלא לאכול אצל עם הארץ מפני דברים שאינם מתוקנים, ובגמ' ב"ב נ"ח אמרינן דמיטה של עם הארץ דומה לאוצר בלוס דתחת המיטה מלא באוכלין ומשקין, א"כ אמאי לא חששו חכמים איך יאכל עמו הלא חמירא

סכנתא מאיסורא, אלא ודאי פשוט דכל הני אזהרה לכתחילה, אבל בדיעבד אין קפידא כלל.

אבל החיד"א בספרו שיורי ברכה יור"ד סימן קט"ז ס"ק ה' סובר שאף בדיעבד אסור לאכול.

ומביא ראיה: מהא דאמרינן בגמ' פסחים ק"ב ע"א ת"ר לא ישתה אדם מים לא בלילי רביעות ולא בלילי שבתות ואם שתה דמו בראשו מפני הסכנה, מאי סכנה רוח רעה, חזינן דמשום רוח רעה אף בדיעבד אסור.

וכן בחכמת אדם כלל ס"ח בבינת אדם כלל ס"ג כתב וז"ל ושמעתי שהגאון החסיד מווילנא ציוה על צנון שהונח תחת המיטה לחתכו חתיכות קטנות ולהשליכו במקום שלא ימצאנו אדם.

יש להקשות: מה יעשו אחרונים הנ"ל שאוסרים אפילו בדיעבד עם הראיה של השבות יעקב.

מתרצים אחרונים: חששא רחוקה היא, דאטו עם הארץ מוכרח להניח תחת המיטה אף אם יש לו מקום אחר, דהתלמוד קאמר רק דתלמידי חכמים נזהרים בזה, ועמי הארץ אינם נזהרים, א"כ י"ל שמא לא הניח שם, ואם תמצא לומר הניח, שמא לא יאכילנו את האוכל הזה, דאטו כל אוכלין שיש לו יניח תחת המטה, כך כתב בשדה חמד חלק ד' ע"מ ע"ב ע"ב.

ולהלכה: מרן הדברי יציב יור"ד סימן ל"א שיום ההילולא חל בשבוע הזה ט' תמוז החמיר מאוד בזה ואוסר אפילו בדיעבד, כיון שיש הרבה פוסקים שמחמירים בדבר זה.

ולגבי תרופות יש להקל כיון דאינו בגדר אוכלין, כך כתב בשו"ת ציץ אליעזר חלק י"ז סימן ל"ה, וכן בסגריית ליכא איסור.

אתרוג שהיה מונח תחת המיטה האם אין יכולים לצאת בזה ידי חובה?

יש לחקור אתרוג שהיה מונח תחת המיטה האם אפשר לצאת בה ידי חובת אתרוג או דילמא כיון שאסור באכילה אי אפשר לצאת בזה דבעינן שיהא ראוי לאכילה, דמהאי טעמא פסלינן אתרוג של ערלה ושל תרומה כיון דאינו ראוי לאכילה, כמבואר בגמ' סוכה ל"ה ע"א א"כ ה"ה הכא.

הנה בשו"ת בנין עולם אור"ח סימן ל"ג, עיין מה שכתב בארחות חיים סימן תרמ"ט ס"ק י"א נשאל בזה וכתב שאע"פ שבש"ע יור"ד סימן קט"ז בדין אוכלין ומשקין תחת המיטה לא נזכר בפירוש שאסורים בדיעבד, מ"מ ממה שאמרו בגמ' שרוח רעה שורה עליהן, משמע שאסורים באכילה אף בדיעבד, ודומה למה שאמרו בגמ' נדה י"ז ע"א האוכל שום קלוף ובצל קלוף וביצה קלופה שעבר עליהן הלילה דמו בראשו, ואע"ג דמנחי בסילתא רוח רעה שורה עליהן, ונראה דה"ה לכל הדברים שאסרו מפני רוח רעה גם בדיעבד אסורים, וא"כ נראה שהאתרוג שהונח תחת המיטה בשעת שינה פסול למצוה, כיון שרוח רעה שורה עליו ואסור באכילה, ומ"מ כיון שלא נתברר דין זה בפוסקים, ומסתפינא לחדש דבר בזה אם לא נמצא אתרוג אחר אלא זה יש ליטלו לצאת בו ידי חובתו, אבל לענין הברכה יש לצדד בזה אם מברכים עליו.

ובשו"ת עין יצחק אור"ח סימן כ"ד כתב וז"ל נשאלתי מכמה רבנים על אתרוגים שהיו מונחים תחת המיטה ומבואר בגמ' פסחים קי"ב דאוכלין ומשקין תחת המיטה רוח רעה שורה עליהן, א"כ האתרוג המונח תחת המיטה כיון דאינו ראוי לאכילה מחמת רוח רעה אינו יוצא בה ידי חובת אתרוג, וכמבואר בגמ' סוכה ל"ה ע"א, וכן קימ"ל אור"ח סימן תרמ"ט ס"ק ה' דאתרוג שאין בה היתר אכילה פסול לצאת בה ידי חובתו, א"כ ה"ה במה דנאסר באכילה משום רוח רעה אינו יוצא בה ידי חובתו דמאי שנא.

ורצה להביא ראיה: מהא דתנן סוכה מ"ח ע"א שהיין והמים המגולים פסולים למזבח, ופירש רש"י משום דחיישינן שמא שתה מהן נחש, והארס מעורב בהן, ונמצא שאינו מנסך מים כשיעור, שהארס משלים את השיעור, והתוס' שם כתבו משום הקריבהו נא לפחתך, וקשה דלמה לא כתבו הטעם מפני שאינם ראויים לשתייה מפני הסכנה, ואנן בעינן ממשקה ישראל מן המותר לישראל כמבואר בגמ' פסחים מ"ח ע"א אלא ודאי שמכיון שאינם אסורים מצד עצמם, אלא מפאת הסכנה, עדיין נחשבים מן המותר לישראל, וה"נ בנידון דידן שעיקר האיסור של תחת המטה הוא רק משום רוח רעה, אבל מצד עצמו הוא ראוי לאכילה, נחשב עדיין שיש בו היתר אכילה, ויכולים לצאת בה ידי חובת נטילת אתרוג.

ודוחה: דבהך דמים מגולים מצינו דאמרו בתרומות פרק ח' משנה ה' דשיעור מים המגולים כדי שתאבד בהן המרה, ופירש הרע"ב שם דאם היו מרובין כל כך עד שהארס הנחש יאבד בהם, אין בהם משום גילוי, ויודעין היו כמה ארס הנחש מטיל, וכן פסק הרמב"ם בהלכות רוצח פרק י"א הלכה י"ב, וזה ברור

האם אפשר ליטול נטילת ידים של שחרית עם מים שהיו תחת המיטה?

יש לחקור מים שהיו תחת המיטה האם אפשר ליטול בהם מי נטילה של שחרית או דילמא כיון שהיה תחת המיטה ושרה עליו רוח טומאה אינו מועיל להוריד רוח טומאה ששורה על הידים.

הנה האדרת מובא בפסקי תשובה להגאון רבי אברהם פיעטרקאווסקי ז"ל סימן א', וכן בקונטרס עובר אורח שבסוף ארחות חיים סימן ד' ס"ק ב' כתב וז"ל נסתפקתי אם עמדו המים תחת המיטה אם מועילים להעביר הרוח רעה לנטילת ידים שחרית, דהא חל עליה רוח רעה, ואם שאין לפוסלן משום שופכין כמ"ש האחרונים שבדיעבד לא נאסר, אבל אולי אין מעבירין עוד הרוח רעה, ואולי הוא רוח רעה אחרת, עיין תהלה לדוד מה שכתב בזה.

וכן בשו"ת שבט הלוי חלק ח' סימן כ"ב ס"ק ג' נשאל בזה, וכותב דמי יימר דמים שתחת המיטה אינם מטהרים הטומאה של לילה אולי הם שני ענינים נפרדים לגמרי שאין אחד מזיק לחבירו.

וכעין זה נשאל המהרש"ם בדעת תורה אור"ח סימן ד' האם מים שבבית הכסא מהני לנטילת ידים של שחרית דאע"ג דטמא מ"מ מהני להוריד את הרוח רעה.

ולענין הלכה: פסק הגאון רבי שלמה זלמן אויבעך זצ"ל מובא בספרו בהליכות שלמה תפילה סימן כ' הערה 94 שאם הניחו את המים תחת המיטה שיביאו מים אחרים לנטילת ידים של שחרית.

האם מותר להניח אוכלין תחת עגלת תינוק?

יש לחקור האם יש איסור להניח אוכלין תחת עגלת תינוק או דילמא ליכא איסור.

הנה בשו"ת לבושי מרדכי יור"ד מהדורא תנינא סימן י"ט ס"ק ג' נשאל האם מותר להניח אוכלין תחת עריסה של תינוק האם דינה כמיטה שישנים עליה בני אדם גדולים, וכותב דלפי מה שכתב התורת חיים דטעם הדבר שאוכלין תחת המיטה שורה עליו רוח טומאה משום דשינה הוא אחד משישים במיתה, א"כ אין לחלק וסברא זה שיש אף בתינוק וצריך להיות אסור. ופוסק: דבידעבד יש לסמוך על השיטות דאוכלין תחת המיטה אינה נאסר, אבל לכתחילה אין להקל להניח תחת מיטה של תינוק.

ומרן הדברי יציב יור"ד סימן ל"ג, וכן פסק בשו"ת מנחת יצחק חלק ד' סימן קי"ז פסק דבעגלת תינוק אין איסור להניח מאכלים תחת עגלה דכיון דאין מיוחד לשינה וגם הוא של קטן אפשר להקל בזה.

הנה לגבי ליל פסח כתב בספר ויגד משה סימן ג' דמותר לאכול אוכלין שהיו תחת המיטה, דכיון שהוא ליל שמורים אין לחשוש ומותר לאכלם.

אבל יש שדוחים: דדוקא לגבי מזיקין אמרינן ליל שמורים מן המזיקים, אבל לענין רוח רעה אין אומרים כן, עיין ספר שמירת הגוף והנפש.

האם אוכלין שהיו תחת מיטה של גוי לכ"ע מותר לאכול?

יש לחקור גוי שישן על המיטה האם דברים שהיה תחת מיטתו שורה עליהם רוח רעה.

הנה בשו"ת תשורת שי מהדורא תנינא סימן קט"ז כתב דליכא איסור להניח אוכלים ומשקים תחת מיטתו של עכו"ם.

וטעם הדבר: ע"פ מה שכתב בתורת חיים שבועות ט"ו ע"ב בטעם הדבר שאסור להניח מאכלים תחת המיטה וז"ל לפי שהשינה אחד מס' במיתה, כמבואר ברכות נ"ז ע"ב כיון דנשמתו יוצאת ולהכי רוח טומאה שריא על אדם בשעת שינה, וזה טעם נטילת ידים שחרית, וכשהוא מאהיל בשעת שינה על האוכלין, הרי הן כאילו באהל המת ושריא עלינן רוח טומאה, א"כ עכו"ם דלרבי שמעון לא מטמא באהל, וילפינן מהא דכתיב בפרשתן י"ט י"ד זאת התורה אדם כי ימות באהל אתם קרוים אדם, ואין אומות העולם קרויים אדם, ואינם מטמאים באהל, ולהרבה שיטות פוסקים כר"ש עיין חינוך מצוה ש"ן, רשב"ץ ח"ג סימן שכ"ג, שו"ת פנים מאירות ח"ב סימן י"ד ועיין ברכי יוסף יור"ד סימן שע"ב שהרחיב בזה א"כ ה"ה דאוכלים המונחים תחת מיטתם אינם נאסרים.

אבל בשו"ת דגל אפרים סימן כ"ח כתב דלענין טומאה תחת המיטה ליכא לחלק בין עכו"ם לישראל דטומאה אחרינא הוא, ובהגהות בנו בעוללות משה ס"ק ד' מקשה עליו, ועיין דרכי תשובה סימן קט"ז, שו"ת התעוררות תשובה יור"ד סימן ס"ד ס"ק ג' שנשאר בצ"ע בזה, ועיין שו"ת פרי השדה ח"ג סימן קנ"ט, שו"ת דברי יציב יור"ד ח"א סימן ל"ג.

מי שהניח אוכלין תחת הכסא שלו במטוס וישן?

הנה בשו"ת תשובות והנהגות כרך א' סימן ח' נשאל באוירון אם הניח אוכלין תחת הכסא וישן אם מותר לאוכלם וכן מצוי הדבר באוטובוס, וצידדתי להקל שאין זה מטה רק כסא, ואף שגם בזה החמיר הגר"א כמוש"כ בתשובות בנין עולם ס' ל"ג שאף תחת תיבה שישן עליה אדם אסר הגר"א הצוקער שבתוכה וציוה להשליכו לנהר וכ"כ ב"נחלת אבות" שהבאנו לעיל, [ועי' בדרכ"ת הנ"ל שיש חולקין בזה] מ"מ נראה דהיינו בישן כדרכו דרך קביעות ולא דרך עראי בשיבה בלי פישוט ידים ורגלים, בזה לא החמירו הפוסקים מדינא, וכל שכן באוטובוס כהאי גוונא שיש תרתי לטיבותא שנותן האוכל תחת המושב ולא במטה או ערסא כשורש הדין דקאי עיקרו לשכיבה, וגם אין כאן אלא תנומת עראי, והמחמיר לעצמו לבד יחמיר.

דבסכנתא היכא דבטיל דמותר לערבו לכתחילה, דרק באיסור אמרו דאין מבטלין איסור לכתחילה, וע"כ בדבר לח בחשש סכנה היכא דמבטל ודאי דמותר לבטלו לכתחילה, וכיון דמים ויין מגולים מותר לערבו ולבטלו לכתחילה, ואם יהיה שיעור זה בטל, יהיה מותר באכילה, ע"כ מקרי זה אף מקודם דנתערב, דהויא עליה שם היתר אכילה, כיון דבידו לעשות כן, וע"כ לא מיפסל זה משום משקה לישראל, משום דעדיין אף קודם דנתבטל הויא שם היתר עליו, משא"כ היכא דנאסר מצד איסור עצמיית דיש עליו אינו בשם מן המותר לישראל, כיון דאין מערבין איסור לכתחילה ואין בידו לעשות עצה, ולא מיבעיא להסוברים דמן התורה אסור לבטל איסור לכתחילה, ואף להסוברים דאינו רק מדרבנן, מ"מ כיון דעכ"פ מדרבנן אסור לבטלו, מ"מ אין עליה שם היתר עליה כלל, אחר דתיקנו חז"ל, ולכן עדיין יש לומר באתרוג דהיה מונח תחת המיטה, דכיון דאסור באכילה עכ"פ משום רוח רעה, דפסול לצאת בו, כיון דמקרי אין בה היתר אכילה, ובזה לא מקרי בשם היתר אכילה כיון דיכול לבטלו ברוב, משום דזה אינו, דרק בדבר לח, משא"כ בדבר יבש דלא שייך ביה ביטול, משום דביבש שייך לעולם החשש סכנתא באכילה כיון דאיתא בעיניה, וע"כ אינו ראייה מהך דיין ומים מגולים, לפי דשם הוצרך רש"י ותוס' לומר טעם אחר במה דפסולין למזבח.

ומסיק להלכה: דכיון דלהרבה פוסקים בדיעבד אינם אסורים אוכלים שהיו תחת המיטה, א"כ שפיר אפשר לצאת בזה ידי חובת מצוה.

וכן פסק במרחשת חלק א' אור"ח סימן כ' שיוצאים ידי חובת אתרוג אפילו אם היה מונח תחת המיטה, דדבר שראוי מצד עצמו, רק משום סכנה אינו ראוי מקרי שיש בזה היתר אכילה, ומאריך בהרבה ראיות עי"ש, ועיין בהגהות חשק שלמה סוכה מ"ח ע"א מה שרצה לפשוט שאלה הנ"ל.

וכן בשדה חמד חלק ד' ע"מ דן באריכות בשאלה הנ"ל דאולי מותר דשומר מצוה לא ידע דבר רע ויגין המצוה שלא יזיק וראוי לאכילה, ועוד דכיון שכתב המשנה ברורה אור"ח סימן ד' ס"ק כ"ה שאם נגע באוכל קודם נטילת ידים ידיחנו שלש פעמים, א"כ אפשר דמהני נמי לגבי רוח רעה שתחת המיטה.

וכן פסק בחלקת יעקב ח"ג סימן ע"ז וצידד שלש היתרים לצרף דעת השבות יעקב דבדיעבד מותר, ועוד דשומר מצוה לא ידע דבר רע, ועוד דבדבר שאינו ראוי רק מחמת איסור מקרי ראוי, וכן פסק בשו"ת מנחת יצחק ח' סימן נ"ז אות ה'.

אוכלין שהיה תחת המיטה בסוכה האם מותר לאכלם?

הנה בשו"ת שיח יצחק סימן ת"ד ד"ה וכן חקרתי כתב חקרת לימי שיש לו מטה בסוכתו וישן בה רק בימי סוכות שהמצוה לישן בסוכה, עיין בסימן תר"מ אם נימא כמו דמותר לישן שם יחידי כדהעלה בספר בכורי יעקב משום שומר מצוה לא ידע דבר רע, כמו כן המצוה מגינה, שאין שם רוח רע, או שיש לחלק בזה, ובאשר חז"ל עבודה זרה ל' אמרו פירוקא לסכנתא, וגם בחז"ל חמירא סכנתא מאיסורא, בוודאי למעשה אין לסמוך על זה.

אדם שהניח אוכל של חבריו תחת המיטה האם אסור לאכול האוכלין משום רוח רעה?

יש לחקור אדם שהניח אוכל של חבריו תחת המיטה האם אסור לאכול האוכלין משום רוח רעה או דילמא כיון שאין אדם אוסר דבר שאינו שלו אינו נאסר

הנה בשו"ת רב פעלים חלק ד' סימן ה' כתב העליתי בס"ד על מ"ש רז"ל המניח אוכל תחת המטה ששורה עליו רוח רעה, ואמרתי אם הניח אדם אוכל של חבריו תחת המטה שלא בידיעתו וזה המניח הוא איש זר שאינו בנו ולא אשתו ולא עבדו של בעל האוכל כדי שנאמר ידם כידו אין שורה עליו רוח רעה האמור על אוכל המונח תחת המטה על דרך שאמרו אין אדם אוסר דבר שאינו שלו.

וכן כתב בשו"ת תורת חיים להגרי"ח זוננפלד סימן כ"ה דאם אחד יקח משל חבריו בלא דעתו ויתנם תחת המטה, מאחר שכנראה הבית דין לא יוכלו לחייבו לשלם דהוי כהיזק שאינו ניכר שוב גם הרוח רעה אין לו רשות להתדבק בו.

והגאון המפורסם רבי שמאי קהת הכהן גראס שליט"א העיר על זה: מהא דכתבו התוס' בימות פ"ג ע"מ ב' דרק דבר שתלוי במחשבה אין אדם אוסר דבר שאינו שלו, אבל דבר שאינו תלוי במחשבה כגון ששם נבילה תוך תבשיל של חבריו נאסר, דלא גרע מאילו נפל מעצמו עיי"ש, א"כ הכי נמי אפילו נפל מעצמו אוכל תחת המיטה נאסר, א"כ ה"ה אם שם אוכל של חבריו תחת המיטה גם כן נאסר.

האם יש איסור להניח אוכל בכיס או תחת הכרית כשיושן בלילה?

יש לחקור מי שהיה לו אוכלין תחת הכרית האם שורה עליו רוח רעה או דילמא בכהאי גוונא אין שורה רוח רעה

וכן יש להסתפק במי שיש לו אוכל בכיס בעת שינה האם נמי שורה עליו רוח רעה או דילמא בכהאי גוונא אין שורה עליו רוח רעה

הנה בשו"ת עין יצחק אור"ח סימן כ"ד אות ט' מביא ראייה לשיטות שאוכלין שתחת המיטה אינם נאסרים בדיעבד: מהא דאיתא במדרש איכה פרשה א' אות כ"ב דחמת משמש שני דברים, נותן בה קמח ונותנה תחת ראשו, הרי לנו דאינם נאסרים בדיעבד, ואין לחלק בין מראשותיו לתחת המיטה, חזינן דסבירא ליה דאין לחלק בין המקומות.

ובשדה חמד מערכת הלמ"ד כלל קמ"א ע"מ 441 תמה עליו: וז"ל ולעניות דעתי הוכחותיו אינם מוכרחות, דמה שהביא מהמדרש רבה, מאן קאמר שהחמת עם הקמח נותן תחת ראשותיו, הלא קאמר רק שיש לו לו לשמש לשני דברים ואו או קתני, ועוד דהתם הוא לכתחילה.

ומה שכתב ואין לחלק בין תחת מראשותיו לתחת המיטה: בודאי יש לחלק, ולא כמו שהבין בעין יצחק דבשינה תליא מילתא דאז שורה רוח רעה על האדם ושורה גם על האוכלין, ולכן כתב דאין לחלק, דבש"ס וכל הפוסקים כתוב תחת המיטה, משום דקיבלו דשם שורה רוח רעה כמו שאמרו לנכנס לבית הכסא צריך ליטול ידיו לקצת פוסקים אף אם לא עשה צרכיו משום דשם שורה רוח רעה, והוא הדין להכא ואין חילוק בין ביום לבלילה.

וכן כתב בשו"ת שלמת חיים סימן כ"ג דאם יש לו אוכלין בכיס בעת שינה, מן הסברא ליכא קפיידא ואין רשות לרוח רעה כי אם דווקא תחת המיטה, מפני שאין זה מקום להצניע, וכן כתב בספר מזמור לדוד סימן קט"ז, וכן בספר שו"ת קב חיים סימן מ"ב בשם המהרש"ם.

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הגאון יוסף קרביץ שליט"א מודיעין עילית
מחשובי המעירים במדור מכתבים למערכת
לרגל שמחת היכנס בנו
כמר אר"י לייב נ"ו לבריתו של אברהם אבינו
יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות ירווה נחת מכל יוצאי חלציו
ויצליח בכל אשר יפנה.

גליון זה נודב
ע"י ידידינו הגאון רבי שלמה צבי גוטמן שליט"א ירושלים
מח"ס דברי שלמה
לעילוי נשמת מורו ורבו
הגאון הקדוש שר התורה מגורה הטהורה רבא דעמיה ומדברנא דאומתיה בוצינא דנהורה
רבי יקותיאל יהודה הלברשטאם זצוק"ל
כ"ק מרן האדמו"ר מצאנז
לרגל יומא דהילולא החל בט' תמוז
יהא רעוא שזכותו הגדולה של מרן ז"ע תגן עליו
להתברך בשפע חיים וכל מילי דמיטב.

גליון זה נודב ע"י ידידינו
קהילת עדת ישראל מלבורן אוסטרליה
לעילוי נשמת רבם האהוב והנערץ
הגאון הצדיק רבי אברהם צבי בעק זצ"ל
גאב"ד עדת ישראל מלבורן אוסטרליה
נלב"ע ה' תמוז האי שתא ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרב אליצור קספר שליט"א
להצלחת צאצאיו בתורה ויראת שמים
יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות
ירווה נחת מכל יוצאי חלציו
ויצליח בכל אשר יפנה.

גרפיקה, עימוד ועיצוב: מנשה הורוביץ | 052-7613021 | עיצוב ועריכת גלויות לספרי קודש: chomer11@gmail.com